



РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

О Т Ч Е Т

ЗА

**ДЕЙНОСТТА НА КОМИСИЯ „СЪДЕБНА КАРТА, НАТОВАРЕНОСТ И СЪДЕБНА
СТАТИСТИКА**

КЪМ

СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ НА ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

ЗА

2016 год.

Приет с решение на Комисията по протокол №16 от 15.05.2017год.

Комисия „Съдебна карта, натовареност и съдебна статистика“ (СКНСС) е постоянно действащ помощен орган към Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет (СК на ВСС).

СКНСС осъществява своята дейност въз основа на Конституцията, Закона за съдебната власт (ЗСВ) и Правилника за организацията и дейността на ВСС и неговата администрация (ПОДВССНА), както и съобразно приетите от нея Вътрешните правила за работа и приетите с решение на Съдийската колегия на ВСС по протокол №7 от 07.06.2016г. Вътрешни правила за организация на дейността на комисия „Съдебна карта, натовареност и съдебна статистика“.

В Годишния план на комисията за последното тримесечие на 2016г. до края на мандата на настоящия състав на ВСС, приет с протокол №27 от 29.09.2016г. на СКНСС са заложени конкретните мерки и дейности в изпълнение на правомощията на комисията.

През 2016г. комисията е провела 37 заседания.

След 07.06.2016г. Комисия по анализ и отчитане степента на натовареност на органите на съдебната власт е преименувана на комисия „Съдебна карта, натовареност и съдебна статистика“, като съгласно чл.20, ал.1 от ПОДВССНА тя подпомага дейността на съдийската колегия. Съгласно ал.2, когато комисията заседава по въпроси, касаещи съдебната карта, се уведомява и прокурорската колегия, която определя свой представител за участие в заседанието.

В изпълнение на своите правомощия, през изтеклата 2016г., комисията е предприела поредица от действия по конкретни мерки и е постигнала следния напредък:

1.Финализиране на методиката за оценка на натовареността на съдилищата и за определяне на индивидуална норма за натовареност. Постоянен мониторинг на приложението на Правилата за оценка натовареността на съдиите и прокурорите и извършване на анализ на резултатите на полугодие и на годишна база.

Във връзка с приетите Правила за оценка на натовареността на съдиите (за краткост „Правилата“) са разгледани писма от председателите на Апелативен съд - Велико Търново и на Окръжен съд-Велико Търново в които са изразени становища по тях.

На заседание на комисията, проведено на 19.01.2016г. е разгледано и становище от председателя на Административен съд-София град, както и от съдии при РС Варна, от председателите на Административен съд – гр. Смолян, Окръжен съд – гр. Варна, Апелативен съд-Бургас и др.

Членове на комисията са взели участие в работна среща на тема: „Обсъждане механизма за оценка на натовареност на съдиите съгласно Правила за оценка на натовареността на съдиите, приети с Решение на ВСС по протокол№62/15.12.2015 г.“, проведена в периода 25-27.03.2016г. в гр.Хасково.

Разработените Правила регламентират обективни измерители за правна и фактическа сложност на делата, наричани коефициент на тежест на делата, както и уреждат реда за определяне на индивидуалната натовареност на съдиите в районните, окръжните, апелативните, административните, специализирания наказателен и апелативните съдилища.Определянето на натовареността на съдията се разглежда като оценка на времето, необходимо за разглеждане и решаване на съдебните дела, както и оценка на необходимото на съдията време за извършване на всички останали дейности, свързани с доброто осъществяване на правораздаването.

На 01.04.2016 г. Правилата влязоха в сила и стартира действието на Система за отчитане на натовареността на съдилищата, интегрирана към централизираната система за случайно разпределение на делата. Във връзка с тяхното прилагане комисията и до настоящия момент е разгледала множество писма и запитвания от административни ръководители на съдилища в страната, като е изразила становища по тях.

С решение на комисията на 29.06.2016г. е създаден Механизъм за наблюдение на прилагането на Правилата за оценка на натовареността на съдиите и в Номенклатурата на статистическите кодове по видовете дела под формата на сформирани постоянни работни групи по отделните материи дела, в които участват съдии, разпределящи дела в съдилищата. Задачите на работните групи са да осъществяват мониторинг за приложението на Правилата и в Номенклатурата на статистическите кодове, да се запознават с всички постъпили до момента становища и предложения от съдилищата във връзка с приложението им, като при необходимост и основателност ще се инициират предложения за промяна в тях.

В работните групи участват съдии, разпределящи дела в съдилищата. При необходимост е предвидено да се инициират предложения за промяна на Правилата.

През м. септември 2016г. е направено обобщение на проблемите и предложения, относно отчитане на индивидуалната натовареност на съдията съобразно правилата за оценка на натовареността на съдиите, обсъдени и приети от Работната група за граждански дела през м.юли, които се изпратени на разработчиците на деловодните програми, действащи в районните съдилища, за становище с оглед софтуерни решения на предложенията.

На 07.11.2016г. комисията е приела доклад относно изменения и допълнения в Номенклатурата на статистическите кодове на делата, гледани в административните

съдилища, както и в Правилата за оценка на натовареността на съдиите и приложения №1 и № 7 към Правилата.

Въз основа на предложение направено от комисията, на 08.11.2016г. Съдийската колегия на ВСС е приела актуализираната Номенклатура на статистическите кодове на делата, разглеждани в административните съдилища, актуализираните приложения № 1 и № 7 към Правилата за оценка на натовареността на съдиите и е изменила редакцията на текстовете в Раздел IV „Критерии за корекция на коефициентите за тежест на административните дела“ от Правилата за оценка на натовареността на съдиите. Актуализираната Номенклатура по т. I, заедно с описанието на промените, са изпратени на разработчиците на деловодните системи, ползвани в административните съдилища, за сведение и актуализиране на системите.

В приетата програма за дейността на комисия „Съдебна карта, натовареност и съдебна статистика“ за последното тримесечие на 2016 г. и до края на мандата на настоящия ВСС във връзка с натовареността на съдилищата е планирано изготвяне на Обобщен анализ относно приложението на Правилата за оценка на натовареността на съдилищата и формиране на изводи и препоръки въз основа на изготвения Обобщен анализ, с цел усъвършенстване на Правилата за оценка на натовареността на съдилищата и извършване на достоверна оценка на натовареността на ОСВ по отделни нива – районно, окръжно, апелативно. Друга дейност за регулиране на натовареността, заложена в програмата е годишно планиране, съвместно с КАК към СКВСС, на провеждането на процедурите по реда на чл.194 от ЗСВ, преди откриване на конкурсните процедури за заемане на свободните длъжности в ОСВ, с оглед осигуряване на предвидимост и разпределение на работното натоварване.

С решения на Съдийската колегия по протокол №29 от заседание проведено на 20.12.2016г. е прието изменение и допълнение на Правилата за оценка на натовареността на съдилищата (приети от ВСС на 16.12.2015 г., изм. и доп. на 24.03.2016 г., изм. и доп. на 08.11.2016 г.), както и в Номенклатурата на статистическите кодове на делата, разглеждани в районните, окръжните, апелативните, военните, специализираните и административните съдилища. Със същото решение са приети актуализирани приложения към Правилата за оценка на натовареността на съдиите, с номера 2.1.,2.2.,2.3.,3.1.,3.2.,5 и 6, съгласно посочените промени в приложените таблици, както и новите приложения с номера 2а, 2б, 3.3., 3а и 3б, във вида в който са представени в приложени материали.

С решение на Съдийската колегия по протокол №29 от заседание проведено на 20.12.2016г. е приета актуализирана Номенклатура на статистическите кодове по отношение на наказателните, гражданските, търговските и фирмени дела, разглеждани в районните, окръжните, апелативните, военните и специализираните съдилища, съгласно предложени промени. Допълнена е номенклатура на статистически кодове по административни дела с код 5394 „ЗАНН: КЕВР“, разпределен в група 45 от Приложение №1 към Правилата за оценка на натовареността на съдиите.

С решение на Съдийската колегия по протокол №29 от заседание проведено на 20.12.2016г. е прието процедурите по чл.194, ал.1 от ЗСВ да се провеждат еднократно за текущата година, след приемане на годишен Анализ за натовареността на съдилищата и прецизиране на възможностите за преместване в равен по степен орган на съдебната власт и по възможност в същия апелативен район. Също така е прието процедурите по чл.194, ал.1 от ЗСВ да се провеждат по единни критерии за цялата страна. Конкурсите за свободни длъжности за съответните нива следва да се обявяват след провеждането на процедурите по чл.194, ал.1 от ЗСВ при условие, че Съдийската колегия е взела решение за провеждане на такава процедура.

С решение на Съдийската колегия по протокол №29 от заседание проведено на 20.12.2016г. са приети актуализираните статистически отчетни форми за дейността на съдилищата, допълнени с Приложение 2 за I инстанция по наказателните, гражданските и търговските дела.

2. Оптимизиране структурата на районните съдилища и реформа на съдебната карта.

В поредица заседания на комисията от началото на годината са разгледани множество постъпили становища и писма във връзка с предстоящата реорганизация на съдебната карта (писма от председателя на Районен съд Нови пазар, от Църковни настоятелства – гр. Брезник, от председателя на Районен съд-гр. Брезник, от Общинска организация на инвалидите - гр. Котел, от кмета на Община Каварна, от председателя на Общински съвет - Каварна с приложена Декларация на Общински съвет – Каварна, от председателя на Апелативен съд Велико Търново с приложен протокол от срещата с магистрати от апелативния район, от „Горубсо - Мадан” АД, от Общински съвет на Община Първомай, от председателя на Съвета на нотариусите на Нотариалната камара, от председателя на Общински съвет-гр. Балчик и др.)

На 22.01.2016г. е проведена дискуссионна кръгла маса на тема „Ролята и значението на районния съд за местните общности в контекста на реформата на съдебната карта” в която са взели участие зам. министъра на правосъдието, представители на ВСС, ВКС, районните съдилища, съсловните организации и др.

На заседание проведено на 16.02.2016г., комисията се е запознала с постъпило писмо от Министерство на правосъдието относно въпрос от Иван Иванов - народен представител от парламентарната група на „АБВ” във връзка с възможността за запазване структурата на органите на съдебната власт в община Котел и е изпратила отговор на запитването.

По предложение на комисията на 09.03.2016 г. е проведено работно заседание на Висшия съдебен съвет на тема: „Обсъждане на извършените и предстоящи действия във връзка с оптимизиране на структурата на съдебните райони”.

На 27.04.2016 г. е проведена дискуссионна кръгла маса на тема „Промяна в правилата за местната подсъдност на делата, като средство за постигане на равномерна натовареност на районните съдилища в България. Районният съд и местната общност”. Предстои изготвяне на предложения за промени в ГПК, АПК и ЗАНН, позволяващи равномерно разпределение на гражданските дела и административно-наказателните дела между районните съдилища в страната.

Като част от тази дейност е подадено проектно предложение за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Добро управление”, Приоритетна ос № 3 „Прозрачна и ефективна съдебна система” за изпълнение на проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на съдилищата и прокуратурите и разработване на Единна информационна система за съдилищата“. Проектното предложение е одобрено и е подписан договор за безвъзмездна финансова помощ между Управляващия орган и ВСС.

Проектът има за цел да създаде модел за реорганизация на съдебната карта на районните съдилища и прокуратури. Това ще стане въз основа на изготвена пътна карта за рационализирането в по-общ план на съдилищата и прокуратурите на всички равнища с цел повишаване на качеството и ефикасността като цяло, в това число пренасочване на ресурси, където е целесъобразно. В рамките на проекта ще бъдат изследвани добрите практики и приложените методологии в други държави членки на ЕС, които са провели или понастоящем приключват реформа на съдебната карта, при

отчитане на националните специфики. Редом с това ще се направи изследване върху текущото състояние на районните, окръжните и административните съдилища и тяхната ефективност, при съобразяване с характерните социално-икономически особености. Въз основа на сравнителния подход и направените анализи ще се дефинират критерии за промяна в териториалната структура на ниво районен съд/районна прокуратура и ще се предложат мотивирани модели за реорганизация. Изготвените модели ще бъдат публично обсъдени, с цел избор на конкретен модел за оптимизация.

С решение на комисията по протокол №35 от 15.12.2016г. е прието Допълнение на Анализа на натовареността на пограничните райони, приет от СК на ВСС с решение по протокол № 11/05.07.2016 г., т. 25., заедно с направените в него предложения.

Допълнението на Анализа на натовареността на пограничните райони е приет с решение на Съдийската колегия по протокол №29 от заседание проведено на 20.12.2016г. Указано е на председателите на АС-Бургас и АС-София да следят ежеседмично натовареността на районните съдилища в граничните райони и да предприемат незабавни мерки в кръга на тяхната компетентност, както и да сезират съдийската колегия за предприемане на други съпътстващи мерки, свързани с рязко повишаване на натовареността на районните съдилища.

З. Текущ мониторинг и анализ на индивидуалната натовареност на магистратите и на органите на съдебната власт.

В рамките на своята компетентност, комисията осъществява непрекъснат мониторинг на натовареността.

Съвместно с КПА (сега КАК) процесите по оптимизиране и преразпределяне на щатните длъжности в органите на съдебната власт са едно от средствата за балансирано разпределение на натовареността в съдилищата.

Оптимизирането е свързано със задължително изследване и съобразяване с показателите за натовареност на съответните органи, брой дела за разглеждане месечно от съдия и брой решени дела месечно от съдия.

На заседание на Комисията, проведено на 02.02.2016г. с решение по протокол №5 е разгледано и прието писмо от директора на Национална следствена служба относно справки за индивидуалната натовареност на следователите в специализираните отдели на НСлС, следствените отдели на окръжните прокуратури, СГП и Специализирана прокуратура за четвъртото тримесечие на 2015 г. Изготвената справка е предоставена на подгрупа „Прокурори и следователи“ към Работната група за изготвяне на средносрочна стратегия за човешките ресурси в съдебната система.

Като самостоятелен способ за преразпределяне на длъжностите в ОСВ, се използва процедурата за преназначаване на магистрати по реда на чл. 194 от ЗСВ, без провеждане на конкурс. С оглед нейното ефективно, но и законосъобразно прилагане, на 16.02.2016г. комисията е взела решение за изготвяне на Анализ на възможността да се прилага разпоредбата на чл.194 от ЗСВ във всички районни съдилища.

В изпълнение на това решение е изготвен аналитичен доклад, който изследва подробно възможностите за прилагане на чл.194 от ЗСВ, условията, необходими за откриване на процедурата и етапите през които следва да премине процедурата.

За целите на доклада е използвана информация от последните три години – 2013 г., 2014 г. и 2015 г., касаещи процедури по чл. 194 от ЗСВ в районните съдилища, въз основа на чийто анализ са изведени конкретни препоръки.

Основните изводи, които формира доклада са да не се откриват процедури по чл.194 от ЗСВ в районните съдилища докато не измине 6-месечен период от прилагане

на нормата за натовареност в съдилищата и отчитане на резултатите от това и реалната натовареност на съдилищата. Едва въз основа на обективна оценка на натовареността на районните и окръжните съдилища председателите на окръжните и районните съдилища и ВСС да извършат планиране на необходимостта от промяна в числеността на длъжностите в районните съдилища и провеждането на конкурси за преместване, първоначално назначаване и евентуално процедура по чл.194 от ЗСВ. Последната възможност следва да се използва като изключение и при необходимост от бързо решаване на възникнала нужда да се регулира натовареността на конкретен съд.

Докладът акцентира, че възможността, която предоставя чл.194 от ЗСВ е алтернатива, която обаче не следва да се използва за елиминиране на пропуски от недобро планиране, или заобикаляне на конкурсното начало, а да подпомага реализирането на едно от основните правомощия на ВСС - да осъществява кадрова политика, която е съобразена с необходимостта от бързо и ефективно правосъдие, базирано на основание обективната натовареност на съдилищата, и на справедливо работно натоварване на съдиите.

Предвид създалата се международна обстановка и миграционния натиск на който е подложена Република България, комисията отчете наличието на обективно нарастване на натовареността на пограничните районни съдилища. С цел изследване на отражението на тези процеси върху работата на съдилищата, комисията изготви анализ на натовареността на тези съдилища. Анализът е изготвен въз основа на актуални данни за 2016г., при отчитане и сравнение с данните от последните три години и очертава тенденциите в тази специфична област на натовареността на съдилищата.

За осигуряване на бързо и качествено правораздаване в посочените райони, докладът прави изводи и въз основа на тях - конкретни предложения. Докладът е приет в решение на Съдийската колегия по протокол № 11/05.07.2016г.

С решение на Съдийската колегия по протокол № 13/19.07.2016г. е приет изготвен от комисията Анализ на натовареността на съдилищата през 2015г., съдържащ и мониторинг на съществуващите тенденции. Анализът прави хронологичен преглед на целия процес по изработването на прецизни критерии за качествена оценка на натовареността на съдиите, основаваща се не само на количеството дела, разглеждани в съдилищата, а и също така на оценката на тяхната сложност.

Освен проследяване на този процес, анализът надхвърля далеч оценката на натовареността за изминалата 2015годи., но и прави съществени изводи, свързани с необходимостта от реорганизация на съдебната география, в това число броя на военните съдилища, осмислянето на действително необходимия брой апелативни съдилища и съдебните райони, както и преосмисляне на съдебната карта на административните съдилища.

С решение на комисията по протокол №35 от 15.12.2016г. е приет Анализ на командированите съдии към 09.08.2016 г., като комисията е предложила на Съдийската колегия освен да го приеме със свое решение и да препоръча на Комисията по атестиране и конкурси към Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет при извършване на планирането по чл. 177 от ЗСВ, да се вземат предвид нуждите на районните съдилища в съответния съдебен район на окръжния съд; при обявяването на конкурсите за районни съдии да се вземат предвид изтичащите мандати на младшите съдии в съответния район на окръжния съд.

4. Изработка на нови статистически шифри

През м. януари 2016г. Комисията е провела работна среща съвместно с комисия «Професионална квалификация, информационни технологии и статистика» и представители на «Смарт системс 2010» ЕООД и «Информационно обслужване» АД

На заседание, проведено на 26.01.2016г. Комисията се е запознала с писмо от изпълнителния директор на „Информационно обслужване“ АД относно нови статистически кодове на различните видове съдебни дела.

С решение на Комисията по протокол №7/16.02.2016г. е приет окончателен вариант на статистическите кодове на различни видове дела, разглеждани в съдилищата, а на 23.02.2016г. е разгледано предложение от „Информационно обслужване“ АД за допълване на статистически кодове в актуализираните кодове.

На 15.03.2016г. отново са разгледани предложения от „Информационно обслужване“ АД, от управителя на „Смарт системс 2010“ ЕООД и съдии от Софийски районен съд за корекции на статистически кодове в актуализираните кодове, приети с решение на ВСС, протокол № 62/16.12.2016 г. и е възложено на г-жа Мария Кузманова съвместно с представители от фокус-групата за граждански дела, определена с решение на КАОСНОСВ по протокол №14/08.04.2015 г., т. 5 да изготви таблица за съответствие между групите дела по натовареност и статистическите кодове за граждански и търговски дела.

С решение на комисията по протокол №35 от 15.12.2016г. са приети актуализираните статистически отчетни форми за дейността на съдилищата, допълнени с Приложение 2 за I инстанция по наказателните, гражданските и търговски дела и е предложено на Съдийската колегия да ги приеме със свое решение.

5. Разработване на Пътна карта за реформа на териториалната структура на останалите съдилища

В резултат на изпълнение на една от дейностите, предвидени в а проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на съдилищата и прокуратурите и разработване на Единна информационна система за съдилищата“, бенефициент по който е ВСС ще бъде изготвена пътна карта за реорганизация на съдебните структури на окръжно, административно и апелативно ниво.

На 29.09.2016г. комисия „Съдебна карта, натовареност и съдебна статистика“ е приела програма за дейността си за последното тримесечие на 2016 г. и до края на мандата на настоящия ВСС. Една от планираните дейности е приемане на график на действията до края на мандата на настоящия състав на ВСС, касаещи реформата на съдебната карта.

С протокол №28/03.10.2016г. комисията е приела график за конкретни действия и мерки за оптимизиране на съдебната карта за периода 2016-2017 г., насочени към ефективно администриране на съдебната власт. Графикът е сведен до знанието на ВСС на заседанието му, проведено на 05.10.2016г.

На 24.10.2016г., е проведена среща с председателите и съдиите от военните съдилища и Военно-апелативния съд, както и председателят на ВКС и заместник-председателят на ВКС - ръководител на Наказателната колегия на която бяха обсъдени възможните мерки, които да бъдат предприети във връзка с констатациите, съдържащи се в Анализ-доклад за дейността на военните съдилища в периода 2014-2015г., съгласно решение на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет по протокол № 15/13.09.2016 г. На 15.11.2016г. съдиите от военните съдилища са изслушани от Съдийската колегия на ВСС.

Изготвил:
Красимира Василева
Н-к отдел «ЮОДКВ»
Дирекция «Правна», АВСС